Dermatologie
www.dermateam.nl

Wratten

Wat zijn wratten

Wratten zijn verheven, bloemkoolachtige en vast aanvoelende uitgroeisels van de huid. De officiële benaming is verruca. Meestal zijn er meerdere wratten gelijktijdig aanwezig. Voorkeursplaatsen zijn de handen en vingers. Wratten komen veel voor, het meest in de leeftijdsgroep tussen 12 en 16 jaar.

Hoe ontstaan wratten

Wratten worden veroorzaakt door virussen. Een virus is een klein micro-organisme, dat ziekte kan veroorzaken. Wratten zijn besmettelijk. De virussen die de verwekkers zijn van de gewone wratten, worden officieel ‘humane papillomavirussen’ genoemd.

Wat zijn de verschijnselen

Wratten zijn veel voorkomende afwijkingen. Vooral bij kinderen komen zij veel voor. Echter ook bij volwassenen komen wratten voor. De meest voorkomende wratten zijn: de verruca vulgaris, de verruca plantaris, de verruca plana en de verruca filiformis. De genitale wrat (condyloma acuminatum) wordt in deze folder buiten beschouwing gelaten.

De verruca vulgaris, dat wil zeggen de gewone wrat, is een rond, scherp begrensd, sterk verhoornend bloemkoolachtig uitgroeisel. Kenmerkend is vooral de sterke verhoorning. Er zijn meestal meerdere wratten, vooral aan de handen, soms op de knieën, de ellebogen en het gelaat.

De verruca plantaris, of voetwrat, vindt men aan de voetzool. Men onderscheidt 2 typen: de mozaïekwrat (die zich oppervlakkig uitbreidt) en de doornwrat (pijnlijk en in de diepte groeiend). De wratten aan de voeten gaan eveneens met

sterke verhoorning gepaard. Voetwratten worden zowel bij kinderen gezien, alsook bij volwassenen.

De verruca plana is een vlakke wrat. De wrat is een glad, vlak en slechts enkele millimeters groot, huidkleurig of lichtbruin bobbeltje. Gewoonlijk zijn ze in groten getale aanwezig en komen ze voornamelijk op het gezicht, armen en benen voor.

De verruca filiformis is een vingervormige uitstulping van de huid op een smalle steel. Het is een vingervormige variant van de verruca vulgaris in het gelaat. Ze zijn vooral op de lippen, neus of oogleden gelokaliseerd.

Hoe wordt de diagnose gesteld

De afwijkingen zijn meestal zo kenmerkend, dat de arts de diagnose direct zonder verder onderzoek kan stellen. Zelden zal het nodig zijn om een klein stukje huid weg te nemen voor aanvullend onderzoek. Soms is het nodig om het wrattype nader te bepalen.

Wat is de behandeling

De behandeling is gericht op vernietiging van het weefsel, zodanig dat alle virusdeeltjes kapot worden gemaakt. Bij het merendeel van de patiënten vindt spontane genezing binnen 2-3 jaar plaats. In bepaalde gevallen kan daarom ook afgewacht worden. De verschillende behandelingsmogelijk-heden zullen nu achtereenvolgens worden besproken.

In veel gevallen moet u enkele malen terugkomen voor behandeling. Ook is er vaak pijn na de behandeling of vortm zich een (bloed)blaar.

Wie verricht de behandeling

Elke patiënt wordt bij het eerste bezoek gezien door de dermatoloog en er wordt een behandelingsstrategie vastgesteld. De behandelingen worden veelal door de verpleegkundige uitgevoerd.

☐ Bevriezing met vloeibare stikstof

Dit is de behandeling van eerste keuze bij verrucae vulgares en plantares. Tengevolge van de bevriezing vindt weefselbeschadiging plaats. Nadelen van de behandeling zijn pijn direct na of tijdens de behandeling en (bloed)blaren, die enige dagen hinder kunnen geven. Bevriezing in de buurt van de nagels kan erg pijnlijk zijn en soms tot blijvende beschadiging van de nagels leiden. De bevriezing vindt slechts kort en oppervlakkig plaats.

☐ Curettage gecombineerd met stikstoftherapie

Voor dikke of dieper gelegen wratten, bijvoorbeeld van de voetzolen wordt vloeibare stikstof gecombineerd met curettage. Met een curette (= een ringvormig mesje) wordt de wrat uitgeschraapt. Hierna wordt de bodem van de wrat nog enkele seconden bevroren met vloeibare stikstof.

☐ Wegbranden (coagulatie)

Wanneer bovengenoemde behandelingen onvoldoende effect hebben is coagulatie te overwegen, waarbij onder lokale verdoving de wrat wordt weggelepeld en het wondgebied dichtgeschroeid (gecoaguleerd) wordt.

☐ Aanstipvloeistoffen/zalven

Dit is de basis voor vele wrattenbehandelingen. Van oudsher worden weekmakers zoals salicylzuur en ditranol in zalf gebruikt, met wisselend resultaat. Deze middelen hebben vooral een hoornverwekende werking, maar maken tevens de huid stuk. Daarom kan de omringende gezonde huid met vaseline worden beschermd. Men brengt de zalf of tinctuur 1x daags aan, meestal onder (bruine) tape. Dagelijks kan de wrat gevijld worden om de verweekte huid te verwijderen. Deze behandeling wordt vaak gecombineerd met andere behandelingen die hier beschreven zijn. Bij verrucae planae is een vitamine A zuur bevattende crème de behandeling van eerste keuze. Het is over het algemeen afdoende.

☐ Lasertherapie

CO_2-lasertherapie gebeurt onder plaatselijke verdoving. Het laserlicht brandt de wrat weg. Er ontstaat een verkoolde wond. Soms is nabehandeling met fusidinezuur zalf nodig ter voorkoming van een infectie.

☐ Bleomycine

Bleomycine is een chemotherapie welke plaatselijk in de wrat geïnjecteerd wordt. Dit gebeurt vaak met een speciaal apparaat, de dermojet. Onder hoge druk worden druppels van het geneesmiddel in de wrat gespoten.

☐ H2-antagonist

H2-antagonisten (bv. ranitidine en cimetidine) zijn maagzuur-remmers, die de afweer tegen wrattenvirus gunstig kunnen beïnvloeden. Hierdoor kunnen wratten als het ware “van

binnen uit” verdwijnen. Het is een kuur van 2 tot 4 maanden. Het werkt met name bij kinderen.

☐ Acitretine (Neotigason®)

Bij heel uitgebreide wratten wordt soms een aantal maanden de tablet Neotigason, een afgeleide van vitamine A-zuur, voorgeschreven om de woekering van het wratweefsel tegen te gaan en zelfs te doen verdwijnen.

☐ Imiquimod (Aldara®)

Aldara crème -dat normaliter wordt toegepast bij genitale wratten- kan soms ook voor andere typen wratten werkzaam zijn. In deze crème zit het geneesmiddel imiquimod dat je afweersysteem dermate stimuleert dat het virus wordt vernietigd.

☐ Duct tape

Duct tape (doe-het-zelf-tape) zou eveneens de afweer tegen het wrattenvirus gunstig beïnvloeden. Verder werkt het ook verwekend, doordat het de huid afdekt.

Wat kunt u zelf nog doen?

Preventieve maatregelen hebben alleen bij voetwratten enig nut. In alle andere gevallen zijn deze veel moeilijker of minder praktisch. Door niet op blote voeten te lopen in gemeenschappelijke ruimten zoals gymnastieklokalen kan men de kans op infectie verminderen.

Wat zijn de vooruitzichten?

De meeste wratten verdwijnen vanzelf, zij het dat het lang kan duren. Wratten aan de handen, onder de nagels en op de voetzolen kunnen echter zeer hardnekkig zijn.

Vragen?

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u contact opnemen met de polikliniek Dermatologie via telefoonnummer:

Poli Bergen op Zoom en Steenbergen:	0164 - 278374
Poli dermaTeam Middelburg:	0118 - 673050

Internet

www.dermateam.nl

april 2012